

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Oponentka práce

Autorka práce: Bc. Matěj Bárta

Studijní program: Učitelství českého jazyka pro 2. stupeň základní školy a střední školy se sdruženým studiem Učitelství hudební výchovy pro 2. stupeň základní školy a střední školy

Název práce: Integrovaná výuka českého jazyka na 2. stupni základní školy

Vedoucí práce: PhDr. Karel Starý, Ph.D.

Oponentka práce: PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.

A. Požadované náležitosti závěrečné práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl/e	Jasně formulované a adekvátní typu a charakteru práce.	Drobné nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Není formulován.
2. Práce s informačními zdroji, dodržení formálních pravidel.	Reprezentativní zdroje (množství a kvalita, aktuálnost, příp. zahraniční zdroje, vhodně vybrány a správně citovány dle zvolené citační normy.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím apod.	Nevyhovuje.
3. Úroveň jazykového projevu	Vhodná pravopisná a stylistická úroveň.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice, resp. interpunkci, zejména v případě vedlejších vět vložených či při chybném skloňování melodramatu – konkrétně genitiv na straně 49.	Výraznější nedostatky, např.:	Nevyhovuje.
4. Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah DP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.	Mezi A a C.	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Není formulován.
5. Formální náležitosti (abstrakt, klíčová slova, rozsah)	Ano	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje.

B. Kvalita závěrečné práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem: A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje, NP = nelze posoudit

¹ Jako předloha pro kritéria a hodnocení sloužila šablona Katedry preprimární a primární pedagogiky PedF UK. Děkujeme za možnost její úpravy a využívání.

Kritérium					
Orientace v pojednávané problematice, v níž se odráží znalost relevantních pramenů a odborné literatury.	A	B	C	N	NP
Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení. Terminologie je korektní a jednotná.	A	B	C	N	NP
Logická struktura výkladu, návaznost jednotlivých kapitol, obsah vytváří logický celek.	A	B	C	N	NP
Funkční provázanost teoretické a empirické/praktické části, pokud mají práce tuto strukturu.	A	B	C	N	NP

Kritérium					
Popis metodologie: popis metod, analýzy, a/nebo zdůvodnění empirických postupů aj. ve vztahu k cílům práce.	A	B	C	N	NP
Úroveň interpretačních (interpretačně-analytických) dovedností, schopnost reflexe tématu či získaných dat.	A	B	C	N	NP
Originalita zpracování: zpracování práce svědčí o tvůrčím zaujetí autora a jeho samostatném uvažování o řešení problematice.	A	B	C	N	NP

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/autorce závěrečné práce:

Posuzovaná diplomová práce se zabývá vysoce aktuálním tématem integrované výuka českého jazyka na 2. stupni základní školy.

V teoretické části jsou vymezeny všechny základní pojmy a témata spojená s integrovanou výukou (ČJL). Kapitoly na sebe logicky navazují – diplomant vždy nejprve pojmy definuje a následně je zařazuje do širšího kontextu. Oceňuji, že autor vyzdvihuje jak přínosy integrované výuky, tak její limity. Ke zpracování využíval relevantní domácí i četné zahraniční zdroje (primární i sekundární) a prokázal, že je schopen pracovat s odbornou literaturou, vyzdvihnout to podstatné a kompilovat informace z různých zdrojů. Za nejcennější považují kapitoly 5 a 6 věnované inspiraci ze zahraničí a integračním tendencím v historickém kontextu. Odborná literatura sice doporučuje a dokládá efektivitu integračního výstupu na učení žáků, ale realita ve školní praxi ukazuje, že výuka integrovaných lekcí je náročná a je realizována spíše ojediněle, k čemuž přispívá i pojetí učebnic, s nimiž učitelé na základních školách pracují.

Teoretická a praktická část jsou funkčně provázány.

Praktická část je designována jako akční výzkum, skládající se celkově z šesti integrovaných výukových jednotek, z toho pět jich bylo diplomantem pečlivě naplánováno, realizováno, reflektováno. Zvolený design výzkumu včetně metod sběru dat považuji za funkční (zejména oceňuji opakovanou sebereflexi učitele během výzkumu a dotazník pro žáky, který obsahoval jako škálové, tak otevřené položky). Autor výuku plánuje s ohledem na formulované cíle v souladu s konstruktivistickým pojetím výuky a principy integrované výuky ČJL, respektuje potřeby žáků a vytvořil dostatečně bezpečné a otevřené prostředí pro všechny žáky ve třídě. Lekce jsou doplněné četnými přílohami – a to jak pracovními listy, tak autentickými žakovskými produkty, které lze využít jako důkazy o naučení a reflexe lekcí. Právě pečlivě promyšlený a smysluplný návrh integrovaných lekcí, který odpovídá teoretickým a výzkumným poznatkům, a jejich reflexe po výuce jsou nejcennější částí práce.

Poznámka: Pro lepší orientaci čtenáře v celé práci mohly být precizněji formulovány názvy kapitol a podkapitol. Například cosi jako „výzkumné otázky“ jsou uvedeny v kapitole s názvem Základní informace a cíle; z názvu podkapitoly „Synonyma jako nástroj dobrého popisu“ není zřejmé, že se jedná o přípravnou lekci apod.

Práci Matěje Bárty považuji za kvalitně zpracovanou. Prokázal své znalosti jak teoretické, tak didaktické, což je patrné z návrhu lekcí, jejich evaluace i autentických ukázek přímo z realizace lekcí.

D. Otázky k obhajobě

1. Na straně 22 uvádíte vaše osobní zkušenosti s výukou ČJL a explicitně uvádíte, že jazyku se pak učitelé (alespoň u nás) věnují s větší důsledností. Máme pro toto tvrzení oporu ve výzkumech?
2. Ve vámi navržených lekcích formulujete cíle, nikoliv důkazy o naučení – i když se na ně v reflexi lekce odkazujete. Mohl byste na jedné vámi vybrané lekci ukázat, jaké důkazy o naučení jste explicitně formuloval k vašim cílům – a jak rozumíte rozdíl mezi cílem a důkazem o naučení?
3. V jedné z položek v dotazníku adresovaném žákům máte uvedeno: „Hodina byla zábavná více než běžné hodiny českého jazyka.“ Co si představujete pod pojmem „zábava“? Jaké jsou podle vás relevantní cíle pro český jazyk a literaturu v dlouhodobém horizontu – kam směřovat s žáky během čtyř let druhého stupně povinné školní docházky?
4. V lekci věnované přísudku a dramatickému projevu jste využil umělou inteligenci. Jak hodnotíte její přínos při plánování výuky a přípravách na výuku?
5. Při reflexi lekcí (např. strana 71, lekce Význam příslovečného určení v rozhovoru) uvádíte: „Myslím, že si také uvědomili funkci příslovečného určení v textu, protože měli možnost pracovat se svými vlastními texty“ – máte nějaké důkazy pro toto vaše tvrzení?

Předložená práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací a všechny dokumenty, na které systémy Theses.cz a Turnitin poukazují, jsou řádně citovány.

Práci považuji za kvalitní, pečlivě zpracovanou a nesmírně inspirativní, ráda ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 28.8.2024

Podpis
PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.